Ч. 108 | Неділя 17 (29) мая 1898. | Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Конець спільних Делеґаций. — Конференция міністерияльна. — Реакция против ґрупи Шенерера і відносини правительства до німецкої лівиці. — Чи замість европейскої всесьвітна війна? — Хіньскі учені против Росиї і забору хіньских земель).

Обі делеґациї угорска і австрийска закінчили вже свої засіданя, перша вчера, друга ще передвчера. З послідного засіданя треба зазначити дві справи: На внесене референта дра Мадейского ухвалено слідуюче внесене комісиї: Висока Делеґация зволить ухвалити: призволяє ся спільному міністерству війни на закупно оружия і материялу военного, як також на заряджения фортифікацийні за 1898 р. додатковий кредит в сумі 30,100.000 зр. Внесене се ухвалено 38 голосами против 10. — Другою справою була відповідь міністра війни Кріґгамера на інтерпеляцию дел. Гогенбурґа о подіях в Ґрацу. Міністер зазначив насампеpед, що людність в Ґрацу стоїть під тероризмом студентів певної кліки (шенерерівскої) і він не думає зовсім предкладати короні внесения, щоби босаньско-герцеґовиньский полк перенесено з Ґрацу куди инде; коби лиш всї полки поступали так тактовно як сей. В справі здеґрадованя 33, а не як сказано в інтерпеляциї 47 резервових офіцирів войсковою радою гоноровою в Ґрацу, то міністер той вирок затвердив, бо переконав ся, що він був зовсїм справедливий. Здеґрадованих придїлено до инших полків, а не до тих, при котрих служили; лиш двох приділено до угорских полків, бо они суть угорскими підданими і служили вже в угорских полках. По сїй відповіди ухвалено спільний буджет в третім читаню і наступило закрите сесиї делеґацийної.

Оногди відбула ся в Будапешті конференция угорских і австрийских міністрів, котрої остаточним результатом есть то, що справу угодову відложено аж до осени. Кажуть, що ґр. Тун постановив рішучо спонукати Раду державну, щоби она з початком осени розпочала паради над предложеними угодовими. Само відосланє предложень угодових до комісиї невдоволило би Мадярів, а відкинене цїлої угоди в комісиї уважали би они за зірване угоди.

Против ґрупи Шенерера лагодить ся реакция на цїлій лінії. Против неї виступила вже партия Люеґера і социялісти а мабуть виступлять також і німецкі лїберали. В кругах посольских розповідають, що межи правительством а проводирями німецких лїбералів настала якась умова і тим поясняе ся спокій на поступованє німецкої опозициї в Делеґациях.

Ішпаньско-американьска війна видвигнула якісь дивні прояви, з котрих остаточно можна би вносити, що готово ще прийти не то до европейскої але до всесьвітної війни. Як вже звістно, з Америки дали ся почути голоси, що Американцї по щасливім закінченю війни готові задержати Филипиньскі острови і Порторіко. Американцї навіть роблять як найскорші заходи, щоби сї острови дістати в свої руки. З другої сторони ходить чутка о якихсь переговорах межи Ішпанією а Францією в справі відступлення сїй послідній тих островів. Тому спротивились би рішучо Анґлїя і Німеччина, а в Берлинї підносять вже гадку, щоби Филипиньскі острови евентуально розділити поміж великі держави. Справа ся мала тепер набрати далеко більшої ваги, як справа кубаньска. Але не конець на тім. Франция мабуть хоче скористати з клопотів Ішпаниї і розширити свое пановане в північно-західній Африцї. Тому також спротивилась би Анґлїя а з Льондону вже доносять, що скоро французкі войска пішли до Туату, то Анґлїя вислала би свое войско до Танґеру і старала ся взяти цїле Мароко.

До сих нових запутаних грозячих війною, прилучае ся ще трета в Хінї, де, як звістно сходять ся інтереси і великих держав европейских і Япону а навіть Американцїв. Межи самими Хінцями зачинае ся вже проявляти опір против розвиваня хіньскої держави. Хіньскі учені або лїтерати, що зібрали ся в Пекінї до третого іспиту, подали ще в марті до уряду цензорів таку просьбу: „З великим зажуренем виділи ми, як Росияни допускають ся раз по раз насильства на нашій державі. А що они хотять тепер забрати ще й Порт Артур і Талїенван, то ми вже не можемо довше мовчати. Бо коли їм то буде дозволено, то трудно буде відмовити того і другим державам, коли прийдуть з такими самими жаданями. Наконець з прастарої нашої держави не лишить ся нїчого. Росия не есть нині в силї приступити до поважної борби. Скоро лиш Хіна буде сильно боронити ся, то можна числити на поміч Анґлії і Япону, котрі то держави обі заявили, що не допустять до розриваня нашої держави. Просимо цїсаря, щоби приняв нашу просбу і взяв еї під розвагу. Більшість нашого народу жадае сильного виступлення против Росиї. Наконець промавляемо за тим, щоби цїла держава була отворена для торговлї з чужинцями, бо то лиш принесе нам користь, а віддаване земель чужим державам нам лиш шкодить“.

ВЗЯТЄ РЕДУТИ.

(Проспера Меріме. — З францускогo.)

Один войсковий, здружений зі мною і померший перед кількома лїтами в Грециї на жовту пропасницю, оповів менї першу битву, в котрій взяв участь. Єго оповідане так мене вразило, що я списав его з памяти в першій вільній хвили. Ось оно:

Я получив ся з віддїлом дня четвертого вересня вечером. Полковника застав я при огнях в таборі. Спершу приймив мене досить неохотно, але перечитавши поручаючий лист ґенерала Б. злагіднїв і поговорив зі мною кілька вічливих слів.

Представив мене мому капітанови, котрий лише що вернув з обходу. Той капітан, котрого я не мав часу п знати, був високий, сплий мужчина, з твердим і відпихаючим лицем. З простого вояка дослужив ся на полях военних свого степени і свого хреста. Єго охриплий і слабий голос стояв в дивній суперечности в поставою великана. Менї сказали, що то походило зв.дси, що в битві під Єною перешила его на скрізь куля.

Дізнавши ся, що я лише що окінчив школу в Фонтенбльо, скривив ся і сказав:

— Мій офіцир вчера погиб....

Я зрозумів, що хотів додати: Ви новинні его заступити, але ви неспосібні до того. Прикре слово так і висїло на моїх устах, але я здержав ся.

Місяць зійшов на Шевериньску редуту, віддалену від нашого огнища о два гарматні вистріли. Був широкий і червоний, як звичайно при веході. Але того вечера видав ся менї незвичайно великим. Хвильку редута чорно рисувала ся на яснім колесї місяця. Була подібна до стіжка вибухаючого вулькана.

Старий вояк, при котрім я стояв, замітив краску місяця.

— Дуже червоний — сказав — то знак, що буде дорого коштувати та славна редута.

Я все був забобонний, і та ворожба, особливо в тїй хвили, подїлала на мене. Я положив ся, але не міг заспати. Встав і ходив якийсь час, дивлячи ся на довженну лінію огнищ, окриваючу вижину за селом Шеверино.

Коли менї видало ся, що сьвіжий і побуджуючий воздух нічний осьвіжив досить мою кров, вернув я до огнища, завинув ся добре в свій плащ і замкнув очи в надії, що отворю їх аж в день. Але сон держав ся далеко від мене. Незамітно мої гадки прибрали понурий відтінок. Я сказав собі, що між сто тисячами людий, які вкривають ту рівнину, не мав я ні одного приятеля. Коли би я був ранений, взяли би мене до шпиталя і неспосібні хірурґи обходились би зі мною без всяких взглядів. Я пригадав собі, що менї оповідали о хірурґічних операциях. Серце било в менї сильно і я мимохіть розложив на груди, немов панцир, хустку і записну книжочку. Утома гнобила мене, кождої хвилї я засипляв і кождої хвилї якась зловіща гадка вертала з силою і будила.

Тимчасом утома побідила, і коли затрублено, я вже твердо спав. Ми уставили ся до битви, відчитано наші назвища, відтак зложено зпов оружие в кізли і всьо заповідало спокійний день.

Около третьої пополудни приїхав з приказом ад'ютант. Нам приказано уоружити ся, наші стрільцї розсипали ся по рівнинї, ми ступали за ними поволи і по двайцятьох мінутах побачили, як передна сторожа ворога скрила ся в редутї.

По нашій правій руцї уставила ся батерия артилериї, по лївій станула друга, але обі добрий кусник перед нами. Почали живий огонь, ворог відповів енерґічно і вскорі Шеваринька редута укрила ся в густих хмарах диму.

Наш полк був заслонений майже цїлком від ворожого огня заломом терену. Кулї виміряні майже виключно в нашу артилерию перелїтали нам понад головами, або що найбільше обкидали нас землею і камінцями.

Коли лиш видано приказ рушати наперед, поглянув мій капітан уважно на мене і я незвичайно рівнодушно пригладив мій молодий вус. Впрочім я не боян ся і непокоїло мене лише то одно, аби не погадали собі, що бою ся. Ті нешкідні кулї піддержували мене ще

На ту просьбу цензори не дали ніякої відповіди, але есть она ознакою, що серед хіньскої інтеліґенциї пробудила ся вже реакция супротив заборчої політики держав европейских і в даній хвили могла би вийти запутанина, котра при помочи Анґлиї, Япану і Америки могла би довести до великої війни, котра в виду нагромадженого пального материялу готова би ще стати всесьвітною.

Новинки.

Львів дня 28-го мая 1898.

— **Є. Е. п. Намістник** гр. Лев Пініньский виїздить нині до Скалата, а звідтам на один день до Грималова. З Грималова прибуде п. Намістник до Тернополя.

— **Підмоги на католицкі місиї.** З квоти 3100 зр., призначеної Соймом на католицкі місиї в краю, уділив Виділ краєвий: римо-кат. архієпархії у Львові 400 зр., епархії в Кракові 600 зр., епархії в Тарнові 400 зр. і епархії в Перемишли 400 зр., а дальше греко-кат. епархіям: у Львові 800 зр., в Станиславові 200 зр. і в Перемишли 300 зр.

— **Отворене клїніки дерматольоґічної** проф. дра Лукасевича відбуло ся у Львові в середу о годині 8-ій рано в будинку головного шпиталя. В торжестві взяли участь п. Намістник ґр. Пініньский, віцепрезидент шкільної ради краєвої др. Бобжиньский, всї професори виділу лїкарского і дуже велике число слухачів. Проф. др. Лукасевич, бувший асистент клїніки Капосі'ого у Відни і бувший професор дерматольоґії на університеті в Інсбруці, розпочав торжество вступним викладом, в котрім дякував правительству за отворене сеї важної катедри на львівскім університетї. — Клїніка находить ся в головнім шпитали і уряджена на 28 ліжок, а також уряджена амбулятория для приходячих, в котрім убогим недужим уділяє ся безплатно поради. — По отвореню клїніки дерматольоґічної відвідав п. Намістник в товаристві дра Бобжиньскего і професорів клїнічні заведеня поміщені при улици Піярів.

— **Дирекция зелїзниць** оповіщує: Від 1-го червня до кінця вересня с. р. будуть оголошувати ся на стациях Львів, Перемишль, Стрий, Сколе, Лавочне і Нове Загіре телеграми віденьского метеорольоґічного інститута заповідаючі сподіваний на найблизшу добу стан воздуха. Долучені до тих телеґрамів мапи дають погляд но загальний стан воздуха в Европі.

— **Нова почта.** Звинений часово уряд почтовий в Конюхові на зелїзничім двірци, стрийского повіта, увійде в жите з днем 1-го червня с. р. з тим самим обсягом діланя як давнійше.

— **З Турильча,** повіта борщівсчого, пишуть нам: Дня 17 с. м. насунула ся понад село Турильче маленька хмара — блисло і вдарив грім в хату Панька Царука. В кілька хвиль стануло ціле господарство в полумінї. Дощу не було, вітер досить сильний тягнув в село, а люди забобонні не хотіли гасити, бо кажуть, що огню від грому ніхто не всилї угасити і нїяким способом хиба ще лиш козячим молоком. Було би певно і цїле село спопелїло, як би не жандармерия зі Слобідки турилецкої. Особливе признане належить ся командантови постерунку п. Григориеви Кучикови, котрий з нараженем власного житя заходив ся коло гашеня. Треба ще й то згадати, що ґазда Царук мав в стрісї схованих 70 зр. (за проданого бика); з тої суми 60 зр. паперами згоріло, а 10 зр. сріблом знайдено в попелї.

— **Нещастна пригода** лучила ся в Мостисках в недїлю о 8-ій годині вечером. Сїлецкий, депендент нотарияльний з Краківця, приїхав в гостину до своякїв, де від кількох днїв перебувала его жена. Над вечером вибрала ся цїла родина т. є. Сїлецкий з женою і двома дїтьми до дому з Мостиск до Краківця. Всї усїли на віз і вже мали від'їзджати, коли як-раз над'їхала жидівска мамка з дитиною на маленькім візочку дитинячім. Конї наполохали ся дитинячого візка, а в додатку подразнені криком дитини, почали шаленим бігом гнати дорогою до Судової Вишнї. Перед божницею ударив дишель о мур і поломив ся на кусні, а віз перевернув ся. Візник випавши з возу, розбив собі голову і зломив ногу, панї Сїлецка покалїчила лице, а муж і дїти вийшли щасливо з тої пригоди.

— **Совістний чоловік.** В Берлинї згубив сими днями касиер берлиньского Униjонклюбу в дорозї до банку 80.000 марок в банкнотах. Ті гроші найшов один честний візник і зараз зложив їх в полїцийнім бюрі. За то одержав 1000 марок нагороди.

— **З Черновець** пишуть: Онегди пополудни в часї великої бурі завалила ся стїна старого будинку при улици Йосифа, як-раз в часї, коли робітники були заняті розбиранем єї. Наслїдок пригоди був страшний, бо чотирох робітників погибло на місци, чотирох тяжко покалїчило, а трех лекше.

— **Отроєне.** Апольонїя Захерле, 60-лїтна селянка зі Стариск, яворівского повіта, отруїла ся, заживши більшу скількість салїтри. Салїтру заживала як лїк на пропасницю.

— **Огнї.** В Звиняча, чортківского повіта, згоріла часть палати Франца Мисловского. Шкода в будинку і обставі виносить около 10.000 зр. і була обезпечена. — В Запитові, львівского повіта, згоріло 7 загород. Шкода 6000 зр. була обезпечена на 4130 зр. — В Липниках, мостиского повіта, погоріла цїлковито деревляна церков, обезпечена на 1000 зр. Церков була філїяльна і належала до парохиї Мостиск. Причиною огню було сьвітло, полишене на ніч в церкві. — З під Нараєва пишуть: Великий завід розлягав ся в селї Стриганцях, бережаньского повіта, дня 23 с. м.: Огонь знищив там 16 загород в часї одної години, а погоріли ті самі господарі, що торік, дня 13-го мая. Сим разом уратовано лише приходство. З погорівших, десять було обезпечених в Краківскім товаристві а один в Днїстрі. — Перед двома тиждням погоріли господарскі будинки о. Онишкевича в Конюхах, уже третий раз. — Дня 22-го с. м. в селї Ріпинцях, повіта бучацкого погоріла хата і шопа; причина огню незнана; шкода 100 зр. необезпечена. — Дня 25-го с. м. в селї Новосїлка язловецка, повіта бучацкого, погоріли два господарі: одному хата варта 150 зр., обезпечена, другому хата, стодола і два хліви; шкода 400 зр. обезпечена. Огонь повстав від грому. Тілько притомности і ратункови кількох господарів, що сидїли на сусїднїй стрісї та не давали її спалити ся від огню, треба завдячити, що огонь дав ся зльокалїзувати. Инакше за-для браку води з одної сторони, а за-для вітру, з другої, було би погоріло много господарств. — З Болехова доносять, що дня 24-го с. м. вибух там на передмістю Болехів руский, о 1-ій годинї пополудни грізний пожар, і знищив при сильнім вихрі 36 господарств зі 100 будинками. Між погорільцями є 16 заможних Нїмцїв-кольонїстів і 20 біднїйших господарів Русинів. Згоріла також реальність п. Кобриньскої. Страти величезні.

— **Хмаролом** навістив минувшої недїлї громади: Вовче, Жукотин, Лїмну і Боберку, турчаньского повіта, і наробив богато шкоди. Найбільше потерпіла громада Боберка, де град падав цїлу годину, покрив землю верствою, грубою майже на пів метра і лежав два днї. Засїви майже цїлком знищені, а крім того вода сполокала урожайну землю і занесла єї до потоків і ровів.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Дещо про кошене паші і роблене сїна. (III.) Збірка конюшини і пашнї з того рода, що конюшина, вимагає особливої уваги, а то длятого, щоби не пообпадало листє, котре має найбільшу вартість. В часї непогоди, коли конюшину треба по кілька разів обертати, тратить ся дуже богато листя, а відтак і дощ виполїкує (вилуговує) з неї богато творив білкових і цукрових. Длятого найлїпше

більше в геройскім спокою. Моє самолюбіє говорило менї, що грозить правдива небезпечність, бо находжу ся під огнем батерий. Я був одушевлений своєю відвагою і гадав о приємности, з якою буду оповідати в сальонї панї Б. при улици Провансальскій о взятю Шевериньскої редути.

Полковник перейшов перед нашою компанією; до мене сказав:

— Будете мати на початок добру забавку...

Я усьміхнув ся відважно і обчистив рукав мого мундура, припорошений землею, що єї розкинула куля, яка упала трийцять кроків перед нами.

Здаєть ся, що ворог замітив безуспішність своїх стрілів, бо заступив кулї ґранатами, що могли нас лїпше досягати в нашій долинї. Досить великий відломок зірвав менї чако і убив вояка коло мене.

— Щастя желаю — відозвав ся капітан, коли я схилив ся по чако — маєте забезпечений спокій на цїлий день.

Я знав той войсковий забобон, після котрого приповідка: „Нїколи два рази то само“ важна не лише в судових палатах, але й на побоєвищи. З гордостию вложив я чако на голову.

— Велять кланяти ся — зажартував я весело. Той не найлїпший жарт видав ся в тій хвили дуже добрим.

— Щастя желаю — почав знов капітан — нинї вже вас нїчого не стрітить, а вечером будете доводити компанією, бо добре чую, що нинї спечу ся. Кілько разів був я ранений, одержав офіцир коло мене сліпу кулю і — додав тихійше і майже засоромлений — їх імена зачинали ся все на *П.*

Я удав, що не вірю в такі дурниці; богато людий зробило би так само як я, богато здивувалось би тими віщими словами. Але я чув, що яко рекрут не можу з нїким дїлити ся моїми чувствами і що повинен виглядати все на неустрашимого і холодного.

По пів годинї огонь значно ослаб; тодї вийшли ми з своєї скритки аби взяти редуту.

Наш полк складав ся з трех баталїонів. Другий мав обійти редуту від сторони вивозу; два инші мали іти приступом. Я був в третім.

Ледве вийшли ми на відкрите місце, привитало нас кілька карабінових сальв. Впрочім зробили нам мало шкоди. Свист куль здивував мене: я часто обертав голову і тому кількох товаришів більше призвичаєних до того свисту, зажартувало собі з мене.

— Остаточно — погадав я — битва то не така страшна річ.

Ми йшли бігцем, стрільцї перед нами; нараз вороги крикнули три рази гурра, три рази і виразно та голосно, відтак замовкли і перестали стріляти.

— Не люблю такої тишини — сказав мій капітан. — То не заповідає нїчого доброго.

Я замітив, що наші люди були трохи галасливі і я не міг не зробити в души порівнаня їх криків з імпонуючим мовчанем ворога.

Ми скоро добігли до стіп редути, наші кулї повиломлювали єї частоколи і розрили землю. Вояки кинули ся на ті останки з криком: Най жиє цїсар! Крик був сильнїйший як можна було надїяти ся по людях, що тілько вже накричали ся.

Я піднїс очи і нїколи не забуду виду, який менї тодї представив ся. Найбільша часть диму піднесла ся і висїла як плахта двайцять стіп над редутою. Через синяву мраку видко було за знищеним на половину частоколом неприятельских ґренадиерів, з піднесеним оружием, недвижимих як статуї. Здаєть ся менї, що бачу ще кождого вояка з лївим оком встромленим в нас, з правим схованим за піднесеною рушницею. В заглубленю о кілька стіп від нас один чоловік держав запалений льонт при гарматї.

Мороз по менї перейшов і здавалось менї, що надійшла послїдна година.

— Зачне ся танець! — крикнув капітан. — Аж любо!

То его послїдні слова, які я чув.

В редутї роздав ся голос бубнів. Я увидїв як всї рушниці знижили ся, замкнув очи і почув страшенний трескіт, а по нїм крики і зойки. Відтак піднїс повіки, здивований, що я ще на сьвітї. Редуту знов вслонив дим. Я був окружений раненими і убитими. Мій капітан лежав коло моїх ніг: пущена куля розчерепила єму голову, его кров і мозок повалили менї одїж. З цїлої моеї компанії лишило ся крім мене шістьох людий.

По тій різни настала хвиля остовпіня. Полковник завісивши свій капелюх на кінци шаблї, вступив перший на шанцї з криком:

-сушити конюшину на росохах або на росохатих триніжках. Росохи до сушеня конюшини робить ся в той спосіб, що досить грубу і довгу жердку затесує ся остро на однім кінци, щоби єї можна легко вбити в землю а відтак в трох місцях на пів метра одно понад другим проверчує ся в ній дві дірки на перехрест і в ті дірки вбиває ся дотить довгі лісочки, на котрі, почавши від долини, накладає ся конюшину або иншу пашу. В той спосіб зробить ся на рососі стіжок, котрий зверха вкриває ся шапкою з билинок конюшини. Ще ліпше надає ся до сушеня паші триніжок, котрий так робить ся: Бере ся три однаково довгі, на однім кінци затесані жердки; на другім кінци проверчує ся в них діри, і — що так скажемо — насилює ся їх на одну лісочку, щоби їх можна розставити як триніжок. В ті жердки вбиває ся в рівних відступах понад собою довгі кілки, на котрі, коли триніжок розставить ся, кладе ся довгі ліски з трох боків триніжка. В той спосіб спочивають три ліски в долині триніжка на метер високо від землі, а другі три ліски, вже коротші від перших, на метер понад тамтими, а на метер низше від вершка. На такий триніжок складає ся конюшину (люцерну, еспарзету), але добре звіялу, а ніколи мокру, в 36 годин по скошеню, і она стоїть па них після того, як яка погода, 8 до 14 днів. На кождий такий триніжок можна зложити до 20 сотнарів зеленої а 4 до 5 сотнарів сухої паші. Инший спосіб збираня конюшини єсть такий: Коли конюшина полежала через день або два на покосах і добре звіяла, згортає ся єї і вяже ся у вязанки, котрі розставляє ся на земли побіч себе головками до гори, так, щоби они до себе припирали, а долиною розкладає ся їх подібно як горстки конопель; крім того з кождої вязанки витягає ся по кілька билинок конюшини і звязує ся вязанки разом, щоби вітер їх не поперевертав. За 6 до 8 днів конюшина висхне і готова до звоженя. Коли би був дощ, то треба вязанки попереставляти, а так само зрана перед звоженем, щоби вязанки сподом пообсихали. Сіно і отаву, коли не ма на то шопи, найліпше держати в оборогах, а хто держить над стайнею, нехай уважає на то, щоби стеля буле вивалкована соломою з глиною, бо сіно і взагалі паша натягають випарів з стайні і псують ся. Вохке сіно найліпше держати на подах в шопах на голих дилях, де крізь шпари доходить воздух.

— Що робити на шкоду від гради? Від граду не можна устеречи ся, а не кождий господар може асекурувати своє збіже від граду; длятого повинен він знати, що робити, коли град наробить єму шкоди, щоби ту шкоду, коли вже не зовсім направити, то бодай зменшити. Отже треба так робити: Коли град сильно вибив збіже, заким оно ще зацвило, то добре єсть скосити єго на суху пашу; оно опісля пустить ще пагони і дасть жниво хоч пізне. Коли град і дощ прибили збіже до землі і замулили, то по скошеню треба добре боронами заволочити, а коли збіже було вже в колосу, то ще й погноїти. Коли град був пізнійше і не можна сподівати ся, щоби збіже ще відновило ся, то уважає ся на то, яка шкода і чи ліпше лишити збіже на пни, чи переорати і щось иншого засіяти. Стручкові ростини, коли град їх не дуже ушкодив, постинав лиш зверха а не прибив до землі, відновляють ся борзо і дають ще мірну збірку. Коли дуже ушкоджені, то треба переорати. — Ріпак ушкоджений градом в цьвіті, ще відналяє ся; коли же відцвив а не дуже ушкоджений, то треба єго лишити на пни, щоби дійшов, а відтак можна по нім бодай в декотрих сторонах ще щось посіяти; коли же дуже ушкоджений, то треба переорати. Бараболі навіть ще по сильнім граді відновляють ся, але зі стратою для бульб під корчиками. Коноплі і лен суть дуже чутливі на град і по сильнійшім граді треба їх майже завсігди переорати. Конюшину і траву треба зараз скосити, бо прибиті градом і так лиш дуже слабо або й зовсім не ростуть; зато по скошеню тим ліпше відновлять ся, чим борше будуть скошені. В такім случаю, коли засіви треба переорати, то зависить від часу, коли був град і від сторони, який має бути другий засів. Коли град був в маю, то можна ще сіяти деякі роди ячменю, льнянку, лен, коноплі мішанку, садити ранні бараболі і т. п.; в червни сіє ся ще гречку а в липни і з початком серпня стернівку. В сторонах, де бувають часті гради, добре єсть засівати що року кусень поля гречкою або такими ростинами, що придатні на другий засів і держати насінє з року на рік, щоби було готове, коли по граді буде єго потреба.

— Як зробити, щоби топориско в обусі або держаки в молотках і клевцях та в инших знарядах держали ся добре? Діра в обусі, в котру вбиває ся топориско, а так само в молотах і клевцях та многих инших знарядах, буває звичайно чотирогранна або бодай дуже зближена до чотирогранної. Отже щоби топориско добре держало ся, вбивають звичайно в топориско посередині клин. Він розпирає тогди топориско в два боки і оно держить ся тогди міцнійше, але все таки лиш з двох боків; з других двох боків топориско не пристає добре до стін обуха, отже й не держить ся там добре, а коли ще й добре усхне ся, то й перші два боки вже не держать ся так добре і сокира або молот тогди легко злітають. Длятого замість вбивати клин в топориско вздовж або в поперек ліпше вбивати єго на скіс, від одного рога до другого; тогди клин розпирає ропориско рівномірно на всі боки, оно пристає ліпше до всіх стін обуха і держить ся добре.

— Кіт до порцеляни і камінної посудини. Знаменитий кіт, котрим можна скітувати розбиту порцелянову або камінну посудину можна собі зробити слідуючим способом: 20 ґрамів рибячого каруку і 20 ґрамів непідпущеної (концентрованої) оцтової кислоти треба зараз заварити так, щоби она стала густа як сируп. Коли та мішанина застигне, стане ґаляретовата і дає ся тогди добре переховувати. До ліпленя огріває ся єї, помастить ся береги розбитої посудини і добре стисне ся кусні до купи. Той кіт має то до себе, що навіть при обмиваню посудини в літній воді не пустить.

— Червака, що точить дерево (н. пр. всіляку знадобу домашну, сволоки, футрини і т. д.) можна вигубити тим способом, що насамперед з дірок, котрі видко в дереві, треба видмухати червоточину (сточене на муку дерево) а відтак запомочию пензлика напустити в кожду дірку бензини, котра зараз убиває хрущика. До видмухуваня червоточини уживає ся ґумового бальоника з відповідною руркою. Коли нема бальоника під рукою, то треба червоточину бодай видовбати шпитькою з дірок і ротом видмухати.

Най живе цісар! Всі що лишили ся при житю, тиснули ся за ним. Вже не памятаю, що було по тім. Як ми вийшли на редуту, не знаю. Ми бороли ся грудь о грудь в такім густім димі, що не можна було нічого бачити. Мені здаєсь ся, що й я бив шаблею, бо була цілком закровавлена. Вкінци почув я оклики:

— Побіда!

Коли дим почав розходити ся, побачив я крик і трупи, під котрими не видко було редути. Особливо пушки були немов прикриті купами людських тіл. Около двіста людий у французских уніформах стояло в непорядку, одні набивали рушниці, другі обтирали баґнети. Коло них було одинайцятьох полонених.

Полковник лежав облитий кровію на потороценім ящику. Кількох вояків порало ся коло него. Я підійшов близше. — Де найстарший капітан? — спитав фельдфебля.

Той стиснув лиш раменами.

— А найстарший поручник?

— Ось той пан, що вчера приїхав — відповів капітан і показав цілком спокійно на мене.

Полковник гірко усьміхнув ся.

— Отже ви, пане, — сказав до мене — доводите полком. Заставте скоро вилом в редуті тими возами, бо ворог сильний, але ґенерал В. пришле вам незадового підмогу.

— Полковнику — відповів я на то — чи ви тяжко ранені?

— Зі мною конець, мій любий — але редута взята!

Телеґрами.

Відень 28 мая. Тіло бл. п. Архікн. Леопольда привезено вже до Відня і зложено в придворній церкві. В заступстві німецкого цісаря має приїхати нині на похорон кн. Фридрих Генрих.

Веспрім 28 мая. В селі Надь-Васоні, де з причини відкопуваня мерця вибухли розрухи не настав ще доси повний спокій. Збунтовані люди аж до вечера держали в облозі громадский дім і хотіли дістати в свої руки жупана, котрий там сховав ся. При вчерашних розрухах застрілено 3 людий а 2 зранено. Аж коли надійшло войско, стало в селі трохи спокійнійше.

Ню-Йорк 28 мая. Після Evening Journal дістало правительство телеґраму від адмірала Шлея, що ескадра Сервери стоїть в порті Сантьяґо де Куба. (Американці мабуть замкнули порт і фльота не може виплисти на широке море).

Мадрид 28 мая. Ґенеральний капітан з Филипиньских островів, Прімеро Рівера, оправдував ся в сенаті тим, що коли зажадав средств до опору, дістав від правительства відповідь, що Папа посередничить і нема обави війни.

Константинополь 28 мая. Князь болгарский приймав у себе ексарха і був на селамлику а відтак на пращальній авдиєнциї у султана. Князь і княгиня виїзджають нині вечером.

— Заряд краєвого варстату для виробу забавок в Яворові посідає значну скількість на складі виробів для селян як: ложки, веретена, валки до тіста, ціви для ткачів, решета, рогіжки, маґільниці, опалки, кобелі, кошики, соломянки, забавки для дітий і т. п. по дуже низьких цінах. При більшім замовленю опускає ся рабат.

— Звістна фірма пп. Михайла Спожарского і Сина постарала ся о листовий папір з гарним портретом Тараса Шевченка (кліш зроблений за границею). Коробка того листового паперу враз з кувертами продає ся в склепі пп. Спожарских (в каменици „Просьвіти“) по ціні від 40 кр. до 1 зр. 50 кр.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

Поручає ся

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові. 4

Лиш **50** кр. за **4** тягненя!

Послїдний місяць!

1 Головна виграна 100.000 корон і 4 по 25.000 корон

готівкою з 20% на податок

ЛЬОСИ ЮВИЛЕЙНОІ ВИСТАВИ по 50 кр.

I. Тягнене: 22. червня 1898.
II. Тягнене: 6. серпня 1898.
III. Тягнене: 15. вересня 1898.
IV. Тягнене: 22. жовтня 1898.

поручають: М. Йонаш, Кіц&Штоф, Корнман&Файґенбавм, Ґустав Макс, Самуелі&Ляндав, Шеленберґ&Крайсер, Авг. Шеленберґ і син, Сокаль&Лїліен, Як. Штро. 29

Яйця до вилягання

правдивих кур Брамапутра за штуку 15 кр., голендерских кур чорних з великим білим чубом по 25 кр., правдивих кур стирийских по 10 кр., срібних падуаньских по 30 кр., Лянґсгавс по 30 кр. за штуку, італїяньских кур по 30 кр., индичок по 30 кр. за штуку, кур карловатих по 30 кр., Кохінхіньских кур по 25 кр., семигородских кур в голою шиєю по 20 кр., Доркінґс по 25 кр.. Йокогама по 50 кр. за штуку, емденьских великаньских гусячих по 1 зр. за штуку, качок пекіньских по 20 кр., великих качок стирийских по 20 кр. за штуку.

Висилаю яйця до вилягання лиш від дробу чистої раси, котрі вже нераз були преміовані і даю ґваранцию.

MAX PAULY

Köflach (Steiermark). 26

В кождій книгарни

можна замовити 30-те видане нагородженої книжки радника мед. дра Мілера о

недугах тайних і нервових і радикальнім їх виліченю.

За надісланем **60 кр.** в марках листових, висилає вже оплачену посилку

CARL ROEBER

Braunschweig. 11

Для Львова і Галичини

головний склад і експедиция

WARSZ. TYGODNIKA ILLUSTR.

находить ся

у Львові, в пасажу Гавсмана ч. 9.

Аґенция дневників і оголошень

принимає також

пренумерату і оголошеня до Warszawsk-ого Tygodnik-a Illustr.

„MODY PARYSKIE"

ДЛЯ НАШИХ ПАНЬ!

Найдешевше і найгарнїйше письмо для жінок, заосмотрене великими таблицями крою і гафтів, додатками повістий і нот, коштує:

квартально . . 1 злр.
піврічно . . . 2 злр.
річно . . . . . 4 злр.

Пренумерату належить присилати до Адміністрациї „Mód Paryskich" у Львові улиця **Личаківска ч. 27** або до

Аґенциї дневників С. СОКОЛОВСКОГО

Пасаж Гавсмана ч. 9.

Числа оказові висилає ся на жадане безплатно.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).